

דבר העורכת

שלום רב קוראים יקרים,

בכתבה המרתקת **משחק חייתי: על משחקים בעולם החי** נתוודע לעולם המשחקים העשיר של בעלי החיים. נגלה, למשל, שגם בעלי חיים חסרי חוליות דוגמת התמונאים משחקים, ושמשחקם של בעלי החיים יכול להיות אף הוא מורכב ומלא רגש, בדיוק כמו משחקם של ילדי הגן.

לא נעזוב את בעלי החיים מבלי לבקר בדמיונו בגן החיות התנ"כי בירושלים בעת קריאת הכתבה **גן החיות כסביבת למידה - מאפייני התצוגות ובעלי החיים ותרומתם לחוויה החינוכית** אנחנו סמוכות ובטוחות שבעקבות כתבה זו, בפעם הבאה שתבקרו בגן חיות או בספארי תסתכלו על התצוגות בצורה שונה וחויית הביקור תקבל ערך מוסף של למידה משמעותית מהמתרחש.

ואם בתצוגות עסקינן... הכתבה **סביבות חקר וגילוי בגן היבטים בארגון סביבה התומכת בפעילות עצמאית של הילדים** בוודאי תגרום לכם לחשוב על האופן שבו מוצגים הדברים בגן שלכם, ואפילו בבית שלכם - בחדרי המשחק של הילדים, של הנכדים...

מחשבות על הבית ועל בניית בתים יתעוררו גם בעקבות קריאת הכתבה **בגן חצב בונים בתים** העיסוק השנתי של ילדי הגן בנושא זה פתח בפניהם אופקים ומחזות חדשים המתקשרים למרכז עולמם - הבית שלהם.

אבל רגע, איך בכלל אפשר לחשוב על בנייה ללא מדידות??? קריאת הכתבה **מדידות או לא להיות - מודדים, לומדים ונהנים בגן הילדים** תמחיש לנו כיצד היה הכאוס משתלט על חיינו ללא הסכמה על יחידות מדידה וללא דרכי מדידה מקובלות. מדידות מלוות אותנו בכל רגע בחיינו, אפילו בגן הילדים.

מדידות של אורך ומרחק הן הבסיס להפקת מפות. הכתבה **הדרכים הידועות בן באתי - על השימוש במפות בגן הילדים** מתארת כיצד אפשר לעסוק בנושא המפות עם ילדים צעירים. אלו מכם שקריאת מפה היא כמו סינית בשבילם ושאיןם נוסעים לאף מקום בלי תוכנת ניווט, יופתעו לגלות שגם קריאת מפות היא מיומנות שאפשר לרכוש, ואפילו בצורה מהנה וחוייתית.

עלון דע-גן מספר 6, שאותו אתם מחזיקים בידכם, מסמל בעבורנו נקודת שיא בסיומה של שנה עמוסת פעילות ענפה ופורייה - השנה השישית לפעילותו של מרכז דע-גן. גם השנה התקיימה במרכז דע-גן פעילות ענפה, שכללה השתלמויות הכשרה למנהיגות מובילה במתמטיקה, מדע וטכנולוגיה; קורסי התמחות בנושאים מגוונים: פיתוח החשיבה המתמטית, תקשוב וטכנולוגיה - שילוב מושכל בתוכנית הגן, ועוד; ימי עיון אזוריים; פיתוח דגמי הוראה בתחומי המתמטיקה, מדע וטכנולוגיה, ועוד.

כמו כן, השנה חידשנו את אתר האינטרנט של המרכז, שבו תוכלו למצוא חומרים מעניינים העוסקים בתחומי המתמטיקה, המדע והטכנולוגיה בחינוך הקדם-יסודי: מדורים בנושאי גינה בגן, שאלות ותשובות, רעיונות לפעילויות, מחקרים ומאמרים, פורומים, תמונות, קישורים שימושיים ועוד. אלו מכם המבקרים באתר שמו לב בוודאי לעמוד הבית המשתנה בהתאם לחג ולמועד וכן לקובץ המצורף שבו הצעות לפעילויות בגן המתאימות לרוח התקופה המדוברת.

העולם שלנו הולך ומתפתח. תחומי המדע והטכנולוגיה מעמידים בפנינו מדי יום תגליות חדשות, דרכים מקוריות של פעולה וחשיבה ואמצעים מתקדמים. אנחנו, במרכז דע-גן, מנסים לעמוד בקצב ולהעניק לציבור הגננות את הכלים המתאימים, הן בתיאוריה והן במעשה, להתמודד עם שטף המידע.

גם השנה, מלאכת עריכת העלון הייתה לא פשוטה. נאספו אל שולחנו רעיונות רבים וטובים, שאת חלקם נאלצנו לדחות מפאת חוסר מקום. בעלון השנה מגוון כתבות מרתקות בנושאים מגוונים הנוגעים לכל גננת ולכל ילד בעשייה הגנית. בכל כתבה הקפדנו לסקור את התיאוריה ולחבר אותה אל היישום בגן, לגעת בנושאים המתחברים לתוכנית הלימודים השנתית, להוות מקור לשפע רעיונות והשראה לעשייה וכמובן להישאר מחוברים לעולמם המרתק של הילדים.

כשתקראו את הכתבות ותתבוננו בתמונות הממחישות, ודאי תחושו עצמכם לא פעם מטיילים בין פינות הגן והחצר (זה שלכם או זה שאתם זוכרים מילדותכם), צופים בבעלי חיים, חושבים על הבית שלכם ועל היישוב שבו אתם גרים, מעצבים מחדש איזו פינה בביתכם או בגנכם, מודדים עצמים שונים בסביבתכם ומשחקים עם צורות שונות. גם אנו חשנו כך בשעה שקראנו את הכתבות ואנו שמחות על שהעלון יהווה בעבורכם מקור ללמידה ולהשראה.

ובמה נקנח? הכתבה **"נאה דורש, נאה מקיים" - על גן ילדים ברוח הקיימות** פורשת בפנינו דרך לניהול אורח חיים מקיים בגן הילדים, שבאמצעותו אפשר להשפיע על הילדים, כבר מגיל צעיר, ליישם חזון מוסרי המקדם את הישרדות המין האנושי בהווה ובעתיד.

אנו מודות לכל שולחי תקצירים ולכל כותבי המאמרים שעמלו על הכתיבה - תיארו, הרחיבו, חיברו, צילמו, הדגישו, התמקדו... והכל מתוך מוטיבציה לחלוק עם הקוראים את הידע, הניסיון, הרעיונות והחוויית שלהם.

אז, מרכז דע-גן כבר בן שש, אוטוטו עולה לכיתה א'... אבל בעצם תמיד יישאר בגן.

נאחל לכולנו - חופשה מהנה ובטוחה, שנצליח למלא מצברים לקראת שנה נוספת של עשייה מוצלחת ופורייה, ושניפגש כאן בשנה הבאה עם עוד עלון חדש ומרתק.

קריאה מהנה,
יעל קסנר ברוך, עורכת העלון
וצוות המערכת

לאן יובילו אותנו המפות? אולי לטיול בחצר הגן? בכתבה **הגן הנדיב - על אהבת עצים כדרך חיים** נצא כולנו לטיול דמיוני בתוך בוסתן שופע מראות, ריחות וטעמים. דרך עצי הבוסתן נתחבר לחגים ולמועדים של לוח השנה העברי ונרחיב את הלב כלפי ברואים מופלאים אלו - העצים.

ומה עוד מרחיב את הלב, אם לא משחק וילדים משחקים? הכתבה **גיאוטרופיה זה משחק ילדים - על השימוש בטנגרם כאמצעי למידה בגן הילדים** תציג כיצד משחק כמו טנגרם יכול לסייע בלימוד גיאוטרופיה ולפתח את רמת ההבנה המרחבית של ילדים, בין אם הם משחקים בו במחשב ובין אם באופן מוחשי.

ילדים משחקים - זה ברור. אבל תינוקות חוקרים?! זה ממש מדהים! הכתבה **כל מה שרצית לדעת - וכן העזת לבדוק ולחקור** תגלה לנו שאפילו בגיל שמונה חודשים תינוקות מראים יכולת למידה אינדוקטיבית, ותיתן לנו חומר למחשבה על מגבלותיה של הוראה ישירה ומפורשת.

